

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет Економіки та Бізнес-адміністрування
Кафедра економіки та бізнес-технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

А. Гудманян

« 15 » 09 2018р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

«Мікроекономіка»

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність: 076 «Підприємництво, торгівля і біржова діяльність»
Освітньо-професійні програми: «Підприємницька діяльність в авіації»
«Підприємництво та бізнес-технології»
«Митна та біржова справа»

Курс – 1 Семестр – 1

Лекції	- 34	Екзамен – 1 семестр
Практичні заняття	- 17	
Самостійна робота	- 69	
Усього (годин/кредитів ECTS)	- 120/4,0	

Домашнє завдання (1) – 1 семестр

Індекс: РБ-6- 076/18-2.1.2

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Мікроекономіка»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 11.01.01 – 01-2018

стор. 2 з 13

Робочу програму навчальної дисципліни «Мікроекономіка» розроблено на основі освітньої програми та робочого навчального плану № РБ-6-076/18 підготовки фахівців освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля і біржова діяльність» та освітньо-професійними програмами: «Підприємницька діяльність в авіації», «Підприємництво та бізнес-технології», «Митна та біржова справа», та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:

доцент кафедри економіки та бізнес-технологій /Побережна З.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля і біржова діяльність» (освітньо-професійних програм: «Підприємницька діяльність в авіації», «Підприємництво та бізнес-технології», «Митна та біржова справа») – кафедри економіки та бізнес-технологій, протокол № 12 від «14» 06 2018 р.

Т.в.о. завідувача кафедри Ушенко Н.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Факультету економіки та бізнес-адміністрування, протокол № 20 від «20» 06 2018 р.

Голова НМРР

/Тофанчук А.Т.

УЗГОДЖЕНО

Декан ФЕБА

 /Петровська С.

« » 2018 р.

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

ЗМІСТ

сторінка

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	
1.1 Заплановані результати.....	4
1.2. Програма навчальної дисципліни.....	5
2. Зміст навчальної дисципліни	
2.1. Структура навчальної дисципліни.....	6
2.2. Лекційні заняття, їх тематика і обсяг	7
2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг.....	8
2.4. Самостійна (індивідуальна) робота студента, її зміст та обсяг	8
2.5. Домашнє завдання.....	8
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	
3.1. Методи навчання.....	9
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	9
3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті.....	9
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь.	
4.1. Методи контролю та схема нарахування балів	10

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни розробляється на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни», затверджених розпорядженням №106, від «13» 06 2018р. та відповідних нормативних документів.

1. Пояснювальна записка

1.1. Заплановані результати.

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в соціальних та поведінкових наук.

Метою викладання дисципліни є формування в студентів системних знань про закономірності взаємозумовлених змін економічних параметрів діяльності підприємства та комплекс умінь і навичок застосування різноманітних методів та інструментарію обґрунтування економічно ефективних рішень.

Завдання дисципліни:

- поглиблене вивчення студентами всіх положень діючих економічних законів та механізм застосування їх в практичній діяльності;
- набуття студентами навичок і вмінь ефективного застосування мікроекономічного аналізу для забезпечення прийняття відповідних економічних рішень на рівні господарюючих суб'єктів;
- формування навичок прийняття управлінських рішень та складання фінансових документів.
- підвищення економічної культури та ерудиції фахівців, оволодіння науковими ідеями та практичними здобутками в цій сфері

Після вивчення дисципліни "Мікроекономіка" студент повинен **знати**:

- предмет, систему об'єктивно існуючих законів та економічних категорій;
- систему принципів раціональної поведінки суб'єктів ринку;
- теорію прийняття мотивованих рішень виробниками та споживачами, враховуючи вимоги економічних законів;
- способи застосування аналітичного та графічного аналізу;
- стан основних проблем економічної теорії і економічної політики;

В результаті вивчення дисципліни «Мікроекономіка» студент повинен **набути такі компетентності**:

- використовувати набуті знання при тлумаченні поведінки суб'єктів ринку;
- орієнтуватися в системі об'єктивно існуючих ринкових законів;
- збирати фактичні дані, аналізувати й оцінювати їх допустимість, достовірність та достатність для прийняття правильних рішень;
- самостійно здійснювати аналіз мотивів діяльності виробників і споживачів на ринку;
- збирати, досліджувати, перевіряти, оцінювати та використовувати статистичний матеріал;

- приймати обґрунтовані та законні рішення, грамотно складати необхідні документи;

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля №1 «**Основи мікроекономіки**», який є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Навчальна дисципліна «Мікроекономіка» є базою для вивчення таких дисциплін як: «Економіка підприємства», «Регіональна економіка», «Макроекономіка», «Маркетинг» тощо.

1.2. Програма навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модулю, а саме:

Модуль №1 «Основи мікроекономіки»

Тема 1.1.1. Предмет, суб'єкти і об'єкти мікроекономіки.

Місце мікроекономіки в системі економічних наук. Обмеженість ресурсів та безмежність потреб споживача. Методи мікроекономічного аналізу. Кругообіг доходів і продуктів в економічній системі.

Тема 1.1.2. Загальна характеристика ринку.

Попит. Функція попиту. Закон попиту.

Тема 1.1.3. Закон пропозиції.

Взаємодія попиту і пропозиції. Ринкова рівновага. Поняття еластичності. Еластичність пропозиції.

Тема 1.1.4. Теорія поведінки споживача.

Рівновага споживача та її умови. Корисність. Теорія корисності. Гранична норма заміщення.

Тема 1.1.5. Теорія виробника.

Ізокванта. Карта ізоквант. Ізокоста. Мінімізація витрат та її умови. Рівновага виробника.

Тема 1.1.6. Виробнича функція та витрати.

Прибуток як мета діяльності фірми. Теорія виробництва. Поняття виробничої функції. Теорія витрат виробництва і прибутків.

Тема 1.1.7. Теорія витрат.

Теорія граничних витрат. Витрати виробництва в короткостроковому та довгостроковому періодах.

Тема 1.1.8. Ринок досконалої конкуренції.

Умови функціонування ринку досконалої конкуренції. Рівновага на ринку досконалої конкуренції.

Тема 1.1.9. Ринкова рівновага.

Попит та пропозиція конкурентної фірми. Рівновага конкурентної фірми у короткостроковому періоді.

Тема 1.1.10. Монополістичний ринок.

Характерні особливості ринку монополії. Попит на продукт монопольної фірми. Доходи і витрати монополіста. Результати діяльності монопольної фірми.

Тема 1.1.11. Рівновага на монопольному ринку.

Короткострокова монопольна рівновага. Довгострокова монопольна рівновага. Принципи ціноутворення в умовах монопольної влади. Антимонопольна політика.

Тема 1.1.12. Олігопольний ринок.

Умови функціонування ринку олігополія. Особливості поведінки олігополіста. Моделі рівноваги олігополії. Моделі олігополістичного ціноутворення.

Тема 1.1.13. Фактори виробництва.

Ринок факторів виробництва. Ринок праці. Ринок капіталу. Ринок землі.

Тема 1.1.14. Ефективність ринкової системи.

Ефективність ринкової системи. Аналіз ефективності у сфері виробництва. Ефективність у сфері споживання.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни (тематичний план).

В розділі подається розподіл навчального часу за формами навчання та видами занять відповідно до робочого навчального плану.

Таблиця 2.1

№ пор.	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Усього	Лекції	Практ. занят.	СРС
1	2	3	4	5	6
1 семестр					
Модуль №1 «Основи мікроекономіки»					
1.1	Уведення в дисципліну «Мікроекономіка». Предмет, суб'єкти і об'єкти мікроекономіки	10	2 2	2	4

1.2	Загальна характеристика ринку. Попит. Функція попиту	6	2	2	2
1.3	Закон пропозиції. Взаємодія попиту і пропозиції. Ринкова рівновага. Поняття еластичності. Еластичність пропозиції.	5	2	-	3
1.4	Теорія поведінки споживача. Рівновага споживача та її умови. Корисність. Теорія корисності. Гранична норма заміщення.	8	2	2	4
1.5	Теорія виробника. Ізокванта. Карта ізоквант. Ізокоста. Мінімізація витрат та її умови. Рівновага виробника.	6	2	-	4
1.6	Прибуток як мета діяльності фірми. Теорія виробництва. Поняття виробничої функції. Теорія витрат виробництва і прибутків.	9	2	2	5
1.7	Теорія витрат. Теорія граничних витрат. Витрати виробництва в короткостроковому та довгостроковому періодах.	14	2 2	2	8
1.8	Умови функціонування ринку досконалої конкуренції. Рівновага на ринку досконалої конкуренції.	8	2	2	4
1.9	Попит та пропозиція конкурентної фірми. Рівновага конкурентної фірми у короткостроковому періоді.	6	2	-	4
1.10	Характерні особливості ринку монополії. Попит на продукт монопольної фірми. Доходи і витрати монополіста. Результати діяльності монопольної фірми.	8	2	2	4
1.11	Короткострокова монопольна рівновага. Довгострокова монопольна рівновага. Принципи ціноутворення в умовах монопольної влади. Антимонопольна політика.	6	2	-	4
1.12	Умови функціонування ринку олігополія. Особливості поведінки олігополіста. Моделі рівноваги олігополії. Моделі олігополістичного ціноутворення.	8	2	2	4
1.13	Ринок факторів виробництва. Ринок праці. Ринок капіталу. Ринок землі.	7	2	-	5
1.14	Ефективність ринкової системи. Аналіз ефективності у сфері виробництва. Ефективність у сфері споживання.	7	2	1	4
1.15	Домашнє завдання	8	-	-	8
1.16	Модульна контрольна робота № 1	4	2	-	2
Усього за модулем № 1		120	34	17	69
Усього за 1 семестр		120	34	17	69
Усього за навчальною дисципліною		120	34	17	69

2.2. Лекційні заняття, їх тематика і обсяг

№ пор.	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)	
		Лекц. заняття	СРС
1 семестр			
Модуль №1 «Основи мікроекономіки»			
1.1	Предмет, суб'єкти і об'єкти мікроекономіки	2	2

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Мікроекономіка»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01 – 01-2018	
		стор. 6 з 11		
1.2	Попит. Функція попиту	2	2	
1.3	Закон пропозиції. Взаємодія попиту і пропозиції.	2	2	
1.4	Поняття еластичності. Еластичність пропозиції.	2	2	
1.5	Теорія поведінки споживача. Рівновага споживача та її умови.	2	2	
1.6	Теорія виробника. Ізокванта. Карта ізоквант. Ізокоста.	2	2	
1.7	Теорія виробництва. Поняття виробничої функції.	2	2	
1.8	Теорія витрат. Теорія граничних витрат.	2	2	
1.9	Рівновага на ринку досконалої конкуренції.	2	4	
1.10	Характерні особливості ринку монополії. Попит на продукт монопольної фірми.	2	4	
1.11	Короткострокова монопольна рівновага.	2	4	
1.12	Довгострокова монопольна рівновага.	2	4	
1.13	Умови функціонування ринку олігополії. Особливості поведінки олігополіста	2	4	
1.14	Моделі олігополістичного ціноутворення.	2	2	
1.15	Ринок факторів виробництва. Ринок праці. Ринок капіталу. Ринок землі.	2	2	
1.16	Ефективність ринкової системи.	2	2	
1.17	Модульна контрольна робота №1	2	2	
Усього за модулем №1		34	44	
Усього за навчальною дисципліною		34	44	

2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг

№ пор.	Назва теми	Обсяг навч. занять (год)	
		Практ	СРС
1 семестр			
Модуль №1 «Основи мікроекономіки»			
1.1	Предмет, суб'єкти і об'єкти мікроекономіки	2	2
1.2.	Загальна характеристика ринку. Попит. Функція попиту. Закон попиту та пропозиції.	2	2
1.3	Теорія поведінки споживача. Рівновага споживача та її умови. Корисність. Теорія корисності. Гранична норма заміщення.	2	2
1.4	Теорія виробника. Ізокванта. Карта ізоквант. Ізокоста. Мінімізація витрат та її умови. Рівновага виробника	2	2
1.5	Прибуток як мета діяльності фірми. Теорія виробництва. Поняття виробничої функції. Теорія витрат виробництва і прибутків.	2	2
1.6	Теорія витрат. Теорія граничних витрат. Витрати виробництва в короткостроковому та довгостроковому періодах.	2	2
1.7	Умови функціонування ринку олігополії. Особливості поведінки олігополіста. Моделі рівноваги олігополії. Моделі олігополістичного ціноутворення.	2	2
1.8	Ринок факторів виробництва. Ринок праці. Ринок капіталу. Ринок землі. Ефективність ринкової системи. Аналіз ефективності у сфері виробництва. Ефективність у сфері споживання.	2 1	2 1
Усього за модулем №1		17	17
Усього за навчальною дисципліною		17	17

2.4. Самостійна (індивідуальна) робота студента, її зміст та обсяг

№ п/п	Зміст самостійної роботи студента	Обсяг СРС (годин)
1 семестр		
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	42
2.	Підготовка до практичних занять	17
3.	Підготовка до модульної контрольної роботи	2
4.	Підготовка домашнього завдання	8
Усього за навчальною дисципліною		69

2.5. Домашнє завдання

У першому семестрі студенти виконують домашнє завдання (ДЗ), відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних та практичних знань та вмінь, набутих у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни в різних галузях, які використовуються в подальшому при вивченні багатьох наступних дисциплін професійної підготовки фахівця повною вищою освітою.

Виконання ДЗ є важливим етапом у підготовці до участі в студентських конференціях, виконання дипломної роботи майбутнього фахівця.

Конкретна мета ДЗ полягає у створенні закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студентів, використання різноманітного методологічного апарату та інструментарію для визначення стану підприємства в ринковому середовищі та опрацювання комплексу заходів, спрямованих на поліпшення цього стану. При цьому завдання різняться між собою варіантами. Виконання, оформлення та захист ДЗ здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій. Час, потрібний для виконання ДЗ – до 8 годин самостійної роботи.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів під час вивчення дисципліни застосовуються навчальні технології: робота в малих групах, семінар-дискусія, мозкова атака, презентація, тощо.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Мікроекономіка: практикум: Навчальний посібник / за ред.. В.Д. Базидевича – К.: Знання, 2010 – 491 с.

3.2.2. Базилінська О.Я., Мініна О.В. Мікроекономіка: Навчальний посібник – К.: Центр навчальної літератури, 2004 - 351с.

3.2.3. Рудий М.М. Мікроекономіка: Навчальний посібник – К.: Каравела; Видавець Піча Ю.В., 2008 – 312 с.

3.2.4. Лісовицький В.М. Мікроекономіка: Навчальний посібник – К.: Кондор, 2007 – 164 с.

Допоміжна література

3.2.5. Горобчук Т.Т. Мікроекономіка: Навчальний посібник – К.: Центр навчальної літератури, 2004 – 272 с.

3.2.6. Гронтковська Г.Е., Косік А.Ф. Мікроекономіка. Практикум: Навчальний посібник – К.: Центр навчальної літератури, 2004 – 404 с.

3.2.7. Мікроекономічна теорія: Навчальний посібник / за ред. Г.І. Башнянина, О.В. Щедрої – Львів: Новий Світ – 2000, 2007 – 640 с.

Інформаційні ресурси в інтернеті

3.2.8. Решетило В.П. Мікроекономіка. Електронний ресурс. – Режим доступу: http://ekt.kname.edu.ua/images/Literature/2_Posibnyky/Macroeconomics-2009.pdf

3.2.9. Островський І.А., Мікроекономіка. Електронний ресурс. – Режим доступу: http://ekt.kname.edu.ua/images/Literature/2_Posibnyky/Microeconomics.pdf

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕН-ТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Методи контролю та схема нарахування балів.

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

1 семестр		
Модуль №1		Мах кількість балів
Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	
Відповідь на практичних заняттях (7 б. × 3 зан.)	21 (сумарна)	
Виконання тестових завдань (10 б. × 3 зан.)	30 (сумарна)	
Виконання домашнього завдання	7	
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше 35 балів</i>		
Виконання модульної контрольної роботи №1	30	
Усього за модулем №1	88	
Екзамен		12
Усього за 1 семестр		100

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (табл. 4.2).

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Мікроекономіка»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01 – 01-2018
		стор. 9 з 11	

Таблиця 4.2

Відповідність рейтингових оцінок за окремі види навчальної роботи в балах оцінкам за національною шкалою

Рейтингова оцінка в балах				Оцінка за національною шкалою
Відповідь на практичних заняттях	Виконання тестового завдання	Виконання модульної контрольної роботи	Виконання домашнього завдання	
7	9-10	27-30	7	Відмінно
6	8	23-26	6	Добре
5	6-7	18-22	4-5	Задовільно
менше 5	менше 6	менше 18	менше 4	Незадовільно

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума поточної та контрольної модульних рейтингових оцінок становить підсумкову модульну рейтингову оцінку (табл.4.3), яка в балах та за національною шкалою заноситься до відомості модульного контролю.

4.5. Підсумкова модульна рейтингова оцінка у балах становить підсумкову семестрову модульну рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінку за національною шкалою (табл. 4.4).

Таблиця 4.3

Відповідність підсумкових модульних рейтингових оцінок в балах оцінкам за національною шкалою

Модуль №1	Оцінка за національною шкалою
79 - 88	Відмінно
66 - 78	Добре
53 - 65	Задовільно
Менше 53	Незадовільно

Таблиця 4.4

Відповідність підсумкової семестрової модульної рейтингової оцінки в балах оцінкам за національною шкалою

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою
79 - 88	Відмінно
66 - 78	Добре
53 - 65	Задовільно
менше 53	Незадовільно

Таблиця 4.5

Відповідність екзаменаційної рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою
11-12	Відмінно
9-10	Добре
7-8	Задовільно
менше 7	Незадовільно

4.6. Сума підсумкової семестрової модульної та екзаменаційної рейтингових оцінок у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Мікроекономіка»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01 – 01-2018
		стор. 10 з 11	

ECTS (табл. 4.6).

Таблиця 4.6

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кільк-тю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

4.7. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента.

4.8. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка заноситься до залікової книжки та навчальної картки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.9. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				